

DARBA CILVĒKI

Vērojumi Valsts Prezidenta braucienā

Valsts Prezidents bija uzrunājis livāniešus, un nu tie devās atkal katrs uz savu māju vai darba vietu. Iedams uz telefona centrāli, lai nodotu ziņojumu «Brīvai Zemei», pavēros divi livānietes, kas ļoti dzīvi pārsprieda Prezidenta tikko teiktos vārdus.

«Vai tu dzirdēji, ka Prezidents teica: jūs esat darba cilvēki,» sacīja vecākā gājēja: «un labāk viņš arī nemaz nevarēja pateikt. Vai zini, man tā savādā tapa, kad viņš tos vārdus pasacīja: «mēs te pūlamies un strādājam dienu no dienas, un ir tomēr cilvēks, kas to visu redz un jūt.» — «Pareizi,» piebilda otra gājēja: «darbs jau vien tas ir, ar ko mēs visu savu dzīvi vadām, un ja nebūtu darba mīlestības, kā tad tu savu mūžu nodzīvosi? Tāpēc taisnība arī bija Prezidentam, kad viņš runāja par to, ka mēs darbu mīlojam. — Bet,» viņa tūlīt piebilda: «pareizi arī, ka valdība tagad liek pie darba tos, kas darba vairas — lai tie redz, kas isti ir dzīve!» — Un viņas abas iegāja kādā darbnīcā, acimredzot, lai turpinātu savu strādāšanu.

Tā runāja **Livānu** darba ļaudis.

Pieminot Aiviekstes spēkstaciju, gribas vēlreiz atgriezties pie tām lielajām būvēm, ko tagad veic šī uzņēmuma strādnieki. Tās nav tādas būves, kuru celšanai jāved tūkstošiem ķieģeļu un jāmaksā miljoniem naudas. Nē. — «Visas šīs ēkas mums izmaksā lētāk nekā citkārt būvmateriāli vieni paši,» teica Prezidentam stacijas direktors inž. Lūsis. Un proti, jauno celtni vajadzībām izlieto dolomitu, ko lauž tepat no zemes dziļumiem. 25 metru biezs te dolomitu slānis!

«Bija jau sākumā pagrūti — neviens negribēja ticēt, ka varam šo dolomitu izmantot kā būvmateriālu,» stāstīja tālāk inž. Lūsis: «Negribēja pat piekrist šādām celtnēm. Un tagad — tagad mēs ceļam pat malkas šķūņus no dolomita, jo tas mums iznāk lētāk nekā pirkēt un vest te dēļus.»

Bet šo pašu dolomitu spēkstacijā nelauž vis kauč kur gadījuma pēc, bet ar zinamu aprēķinu: lai izlauzīta bedre būtu kanala veidā, kas pievadītu ūdeņus jaunajai spēkstacijas turbīnai. Šis kanals būtu jārok tik

un tā, bet tagad nu reizē lietderīgi iegūti arī vērtīgi būvmateriāli.

Tā Aiviekstes spēkstacijas vadītāji rāda, cik plašas ir taupības iespējas un cik lietderīgi var izmantot tuvumā esošus materiālus.

Noslēdzot šo vērojumu virkni, gribas pieminēt vienu no spilgtākajiem brīžiem lielajā Augšzemes un Vidzemes braucienā: svinīgo sanāksmi **Livānu** komercskolā. Bija runas, bija apsveikumi, bija sirsnīgi vārdi, bet visvairāk te aizkustināja valsts himnas dziedāšana.

Nez, kāpēc mums ieviesusies paraša, ka lielākos sarīkojumos valsts himnu dzied tikai koris, un vienīgi pa retam tam pievienojas arī viens otrs sanāksmes dalībnieks. Neapšaubāmi tas ir dziļš pārdzīvojums un sajūsma, kas pavāda himnas dziedāšanu, bet šī sajūsma vairāk izpaužas iekšējā noskaņojumā, ne līdz dziedāšanā. Kaut kā pārāk oficiāli, sastinguši mēs pavadām šo brīdi. Tas nav sakams tikai par Rīgas sanāksmēm vien — arī provincē tās ir līdzīgas. Tā tas

bija arī skolu izlaiduma aktos, kur mazs orķestris desmitkārt pārskanēja simtiem un tūkstošiem lielo sanāksmes dalībnieku pulku, kaut gan patiesībā vajadzēja būt otrādi.

Un tad nu bija dziļš pārdzīvojums būt tā svinīgā brīža dalībniekam, kas risnājās **Livānu** komercskolas mazajā zālē. Te bija pilsētas valdes locekļi, pagasta darbinieki, skolotāji un daži desmiti skolnieku. Nekāda izcila muzikāla sabiedrība, nekādi īpaši dziedātāji. Bet kā skanēja viņu balsis! Tā bija vislielākā sajūsma, ar kādu ikviens no viņiem dziedāja himnas vārdus. Izslējušies, paceltu galvu, mirdzošām acīm skolnieki pilnu krūti dziedāja «Dievs, svētī Latviju», un šie lūgšanas vārdi skanēja tik pacilāti kā reti kad.

«Cik tas bija brīnišķi!» dzirdēju aiz muguras kādu sakam, kad bija izskanējuši pēdējie himnas vārdi. Un nodomāju — tā taču varētu būt vienmēr un visās sanāksmēs.

K. K.



Prezidents livāniešu darba lauku vidū.

Ar darba ļaudīm Prezidents aprunājās vairākās vietās, un vienmēr saņemtās atbildes bija brašas, spēcīgas un drosmes pilnas.

«Kā tad jums ar strādāšanu veicas?» bija Prezidenta jautājums arī Aiviekstes spēkstacijas strādniekiem. — «Paldies, kungs Prezident,» tūlīt sekoja atbilde: «kad tad nu mēs bez darba esam bijuši! Kad spēkstacijā darbs paveikts, ejam mājās un liekamies pie zemes darbiem.»

Izrādījās, ka lielākajai daļai no spēkstacijas strādniekiem apkārtņē pieder mazas, pāris pūrvieta lielas saimniecības. «Un kad nāk lielais darba laiks,» iebilda viens no strādniekiem, «tad raujamies 18 un vairāk stundu dienā — gan te stacijā, gan ar arku vai izkapti mājās.»

«Bet vai tad neiznāk par grūtu ar tik daudz darbiem!» jautāja Prezidents. — «Jo vairāk darba, jo vairāk pavalga,» bija braša atbilde.